

INZICHT

HET SURINAAMS ECONOMISTENBLAD

Nummer 41 – Juli 2023

Oil & Gas: Local Content

Reactie
Participatie
VES in SEOB

Carbon Credits: 'Easy Money'

Heeft u opmerkingen of een artikel dat u wilt plaatsen in INZICHT?
Stuur dan een mail naar de redactie.

Redactie INZICHT:

Girdhari, Swami

inzicht@ves.sr

Klik op een
artikel voor
de hyperlink

Pagina

3

OFFSHORE OLIE EN GAS

Ontwikkelen is meer dan Local Content

9

BESPREKING VES

Met de SEOB

10

BRIEF AAN DE VES

Deelname VES in SEOB

14

WAT DOET DE TRANSPARENCY INTERNATIONAL (TI)-BEWEGING

tegen corruptie?

17

DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD (SER)

is door Regering Santokhi buiten werking gesteld

18

IN HET NIEUWS

Ramautarsing: 'Uitgesloten dat SLM ooit winstgevend gaat zijn'

19

OP MISSIE VOOR CARBON CREDITS ALS 'EASY MONEY'

'We zijn zo gewend niet te winnen'

22

SEOGS

Suriname open for Business

24

IN HET NIEUWS

Het KMO en de vrije dagen

25

NAWOORD

I

N

H

O

U

D

OFFSHORE OLIE & GAS ONTWIKKELEN IS MEER DAN LOCAL CONTENT ALLEEN

23V VES over
NEE

Na een succesvolle Suriname Energy and Oil & Gas (SEOG) conferentie is het van belang om de uitdagingen op een rijtje te zetten. Het is goed als veel mensen zich bemoeien met de ontwikkeling van onze offshore olie- en gas sector. Het is daarbij van belang dat er op meerdere vlakken diepgaande studies en daarop gebaseerde beleidskeuzen gemaakt worden. Staatsolie is formeel de beheerder en vertegenwoordiger van de staat Suriname waar het de offshore olie- en gas sector ontwikkeling betreft. Het is echter niet verantwoord om dit alles aan Staatsolie over te laten. Er is een scala aan belangrijke raakvlakken met diverse disciplines waar de deskundigheid en verantwoordelijkheid (ook) bij andere instituten ligt of hoort te liggen. Ook zijn er fundamentele politieke en bestuurlijke keuzen die buiten Staatsolie om genomen moeten worden om tot evenwichtige en duurzame ontwikkelingskeuzen voor Suriname als geheel te geraken.

Staatolie; Suriname's trots

Staatsolie Suriname (SOM) heeft sedert haar oprichting in 1980 een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Er zijn moeilijke perioden en problemen geweest, maar in haar 43-jarig bestaan heeft zij deze weten te overwinnen en er mag gesteld worden dat zij op voortreffelijke wijze de onshore olie ontwikkeling in Suriname van de grond heeft weten te brengen en een geweldige economische bijdrage levert aan de ontwikkeling van ons land. De onshore olievelden (3-tal) zijn vrijwel uit ontwikkeld en SOM is reeds jaren op een productieniveau van tussen circa 16.000 barrels per dag (6 miljoen barrels per jaar). Met nieuwe technieken en nog verdere exploratie kan de productie op dit peil blijven omdat er nog jaarlijks voorraden bijgeschreven worden. Met de huidige ongeveer 89 miljoen barrels aan bewezen winbare reserves is er gegarandeerd nog olie voor rond de 15 jaar in dit onshore gebied. De onshore olie ontwikkeling in ons land is een exclusieve Staatsolie aangelegenheid en dit moet zo blijven omdat zij dit reeds 43 jaar heel erg goed doet. Staatsolie is over de jaren verder uitgegroeid tot een maatschappij met meerdere dochterondernemingen in de oliesector en SOM mag zich met trots een geïntegreerde oliemaatschappij noemen. Zowel olieproductie (Saramacca) als

olieverwerking (Raffinaderij te Tout Lui Faut) en oliedistributie (Gow2 en tot onlangs Ventrin in Trinidad). Naast de olieproductie en -verwerking is SOM ook in de productie van "Energie" gestapt die ze aan de EBS verkoopt (Staatsolie Power Company Suriname, SPCS ruim 80 MW-opwekking) en is Staatsolie tegenwoordig ook de uitbater van de waterkrachtcentrale van Afobakka die tussen de 90 en 120 MW aan energie levert op jaarbasis. Verder is SOM stille vennoot in de "goudproductie" bij de twee goudmultinationals in ons land (Newmont voor 25% en Sijin -het voormalige Rosebel- 30% aandeel in de Saramacca productie). Gelet op al deze activiteiten is SOM voor Surinaamse begrippen een "Reus" te noemen, een kleine "multinational" met een geconsolideerde jaaromzet van US\$ 840 miljoen en een bijdrage aan de Staatskas van US\$ 320 miljoen in 2022.

Eerste offshore find in Suriname

Staatsolie heeft sedert haar bestaan van de overheid de taak gekregen om namens haar de Offshore oliereserves te beheren en te ontwikkelen. Dit gebied is dus niet in concessie bij Staatsolie maar ze doet het beheer en de ontwikkeling namens de staat Suriname. Het offshore gebied (ca. 160.000 km²) is opgedeeld in blokken of productiegebieden waarop international oil companies (IOC) kunnen inschrijven en een productie sharing contract (PSC) kunnen aangaan met Suriname/Staatsolie. Sedert de eeuwwisseling vervult SOM ook een actieve rol in het tot ontwikkeling brengen van het offshore gebied. Deze taak wordt reeds jaren door een geheel afgescheiden afdeling binnen Staatsolie (Petroleum Contracts) verricht. In 2020 (na de eerste offshore olievondsten is Staatsolie er formeel toe overgegaan om een dochtermaatschappij Surinam Hydrocarbon Institute N.V. (SHI) hiermee te belasten. Middels zogenaamde "road shows" probeert men internationaal interesse te wekken om bepaalde gebieden/blokken in PSC aan te bieden aan oliemaatschappijen. In de afgelopen 10 tot 15 jaar

is er steeds meer internationale belangstelling voor onze offshore. Dit komt deels omdat rond 2003 de USGS het Guyana-Suriname bekken als een van de meest prospectieve niet-ontwikkelde oliegebieden in de wereld verklaarde met een geschatte reserve van 13,6 miljard barrels aan olie en 32 triljoen kubieke voet aan gas. Met de olievondsten van de afgelopen 8 jaar in met name Guyana en Suriname heeft de USGS aangegeven dat deze schattingen aan de lage kant liggen en dat met de huidige kennis en technologie een nieuwe “assessment” van dit bassin moet worden gemaakt.

Guyana is booming

De olie- en gas ontwikkelingen in ons buurland Guyana zijn sedert 2015 zelfs op mondiaal niveau ongekend te noemen en in het Stabroek blok is er reeds meer dan 11 miljard barrels winbare olie vastgesteld door EXXON en partners. Ook zijn er oliemaatschappijen in andere blokken voor de Guyanese kust actief en zijn er o.a. in het Corantyne block dat grens aan de offshore van Suriname in het westen hebben CGX en partners ook twee heel succesvolle olievondsten gedaan.

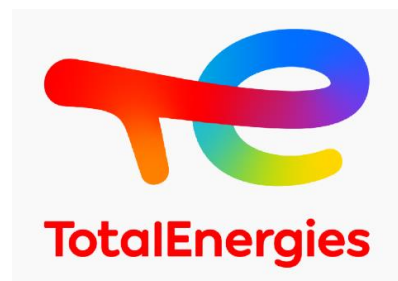
Niet alleen de snelheid van ontwikkelingen in Guyana, maar ook de productievolumes zijn ongekend. Amper 4 jaar na de eerste ontdekking in 2015 in Guyana is “first oil” in januari 2020 geproduceerd en ligt de olieproductie midden 2023 tegen de 400.000 barrels per dag (ruim 25 keer de hoeveelheid van Staatsolie). De planning in Guyana is om tegen 2027 op een dagproductie van rond de 1.2 miljoen barrels te komen. In 2023 zijn de geraamde olie inkomsten voor de staat Guyana rond de US\$ 1400 miljoen op jaarbasis en tegen 2025 zal Guyana het rijkste land in Zuid en Midden-Amerika zijn met een gemiddeld inkomen van ruim boven de US\$ 25,000 per hoofd.

Tragere olie ontwikkelingen in Suriname

De exploratie naar olie en gas in het offshore gebied in Suriname had eerst meer internationale aandacht als in Guyana, maar de “first find van oil & gas” in ons land heeft tot januari 2020 geduurd (de vondst in Makka central-1 door APACHE in Blok 58). Kort voor deze eerste vondst had TotalEnergies zich ingekocht in Blok 58 en zijn er daarna in 4 jaar tijd meerdere interessante olieontdekkingen gedaan (Makka central-1, Sapakara west-1, Kwaskwasi-1, Keskesi east-1, Krabdagu-1). Hoewel er over deze bronnen enige informatie is verstrekt kunnen wij er niet van uitgaan dat wij alle informatie en details en de potenties kennen;

ook niet als straks de appraisal van elk van deze bronnen bekend is. Dat multinationals informatie achterhouden en vaak een minder mooi beeld geven bij het uit onderhandelen blijkt o.a. in Guyana waar de productie van LISA-1 en LISA-2 bronnen ingeschat waren op 120.000 om 220.000 barrels per dag, terwijl de huidige productie reeds rond de 400.000 barrels ligt en nog steeds stijgt. Ook bij onze goudmultinationals zien we dat vrij snel na de uitonderhandelingen de goudreserves jaarlijks blijven toenemen. Reeds kort na de eerste MAKKA central-1 ontdekking werd door zowel Apache als TotalEnergies aangegeven dat het om een aanzienlijke vondst gaat. Het gerenommeerd internationaal bureau in de oil&gas (O&G) Credit Suisse gaf zelf aan dat het om minimaal tussen de 1.45 en 1.78 miljard barrels gaat () en het is nu reeds enige tijd dat Suriname niets meer hoort van deze Makka central-1 bron.

Ook in andere blokken voor onze kust zijn er olie & gas boringen gaande (Shell, Exxon, Cepsa, Hess, Kosmos, Chevron, etc.) en zijn er ook O&G-vondsten gerapporteerd (Petronas in Blok 52, Apache in Blok 53). Tot nog toe is er bij de 6 vondsten in Blok 58 in totaal 509 meter aan oliekolom aangetoond (de O&G-condensaatmeters worden apart aangegeven). Op basis van de cijfers van de Guyanese oliebronnen kan geschat worden dat de nu reeds aangetroffen voorraden minstens 4800 miljoen barrels kunnen zijn, maar hier wordt niets over gemeld. De bruto productiewaarde hiervan bedraagt bij een olieprijs van US\$ 70 per barrel tegen de US\$ 336 miljard dollar. Helaas is TOTAL als operator van Blok 58 weinig spraakzaam hieromtrent.

Over de vondst van Petronas in Blok 52 is slechts bekend dat het een aanzienlijke bron betreft met goede ontwikkelingsperspectieven (waarschijnlijk meer gas dan zwarte olie). Ook Apache en haar partners in Blok 53 zijn minder

spraakzaam geweest bij hun eerste find “Baja-1” in dit blok. De grootste aandacht van Surinaamse zijde is voor Blok 58 waar er reeds 6 interessante O&G-vondsten zijn geweest en er bij enkele bronnen nu ook “appraisal boringen” en olie stroomtesten zijn uitgevoerd om de omvang en het volume van de bronnen te bepalen. Het moment van “first oil” komt dus wel steeds dichterbij. Suriname kijkt met ongeduld uit naar het moment dat TotalEnergies en Apache het besluit voor de Final Investment Decision (FID) zullen nemen. Juist daarin zijn er vertragingen opgetreden en is dit moment reeds 4 keer naar voren geschoven (van 2022 naar nu 1e kwartaal van 2024). First oil zal daarom op zijn vroegst in 2028 plaats vinden en lopen wij dus minstens 8 jaren achter op Guyana.

Staatsolie vervult een voortreffelijke rol waar het de voorbereiding van ons land op vele vlakken betreffende de “Local Content” bijdrage betreft. De local content bijdrage moet zo groot mogelijk zijn om niet alleen zoveel mogelijk als land te verdienen aan de O&G-industrie, maar meer nog om maximale werkgelegenheid in ons land te bewerkstelligen. Hierbij moet gesteld worden dat bij de O&G offshore ontwikkeling er veel meer zaken zijn die diepgaand onderzocht moeten worden en dat de regering, de instituten en de politiek in ons land niet alle zaken alleen aan Staatsolie kan overlaten. Het is immers niet wenselijk om de meeste verdiensten van ons land nu en in de toekomst slechts aan één maatschappij over te laten. Je krijgt dan bestuurlijke-, financiële- en machtsconcentratie. Dit zal, zoals in vele landen gebleken, de andere belangrijke overheidsinstellingen en niet-overheidsorganisaties alsmede bedrijfsleven verder verzwakken en vriendjespolitiek en corruptie aanmoedigen. Het moet duidelijk zijn dat inkomsten uit de sector bij Staatsolie niet gelijk is aan de inkomsten die de staat Suriname krijgt van Staatsolie. Nu reeds, zonder offshore olieinkomsten maakt het consortium Staatsolie bijkans 20% uit van ons Bruto National Product (BNP) als land. Bij een offshore ontwikkeling zal dit aanzienlijk toenemen. Een offshore ontwikkeling van stel 175.000 barrels per dag bij een olieprijs van US\$ 70 per barrel zal wat betreft de Staatsinkomsten minimaal tegen de US\$ 540 miljoen op jaarbasis opbrengen en deze zal verder meer dan verdubbelen zodra de investeringen terug zijn verdient.

Uitdagingen

De offshore olieproductie die aanstaande is vraagt om een verdere diepgaande bezinning hoe de sector ook economisch duurzaam mogelijk in te richten, immers je kan één SRD slechts één keer uitgeven. Er zijn hierbij vele uitdagingen waar de staat Suriname en niet slechts Staatsolie zich over moet buigen om de verwachte inkomsten zo gelijkmatig en duurzaam mogelijk ten goede te laten komen aan de gehele Surinaamse bevolking. Het is van belang de keuzen en de -richtingen absoluut goed te doen, omdat het langdurig (meer dan 25 jaar) en om heel veel geld gaat, dat gelukzoekers uit binnen- en buitenland enorm zal aantrekken. Om de lezer te prikkelen mee te denken kunnen in willekeurige volgorde een aantal belangrijke beleidsgebieden worden genoemd die met name ook buiten Staatsolie om aandacht vragen.

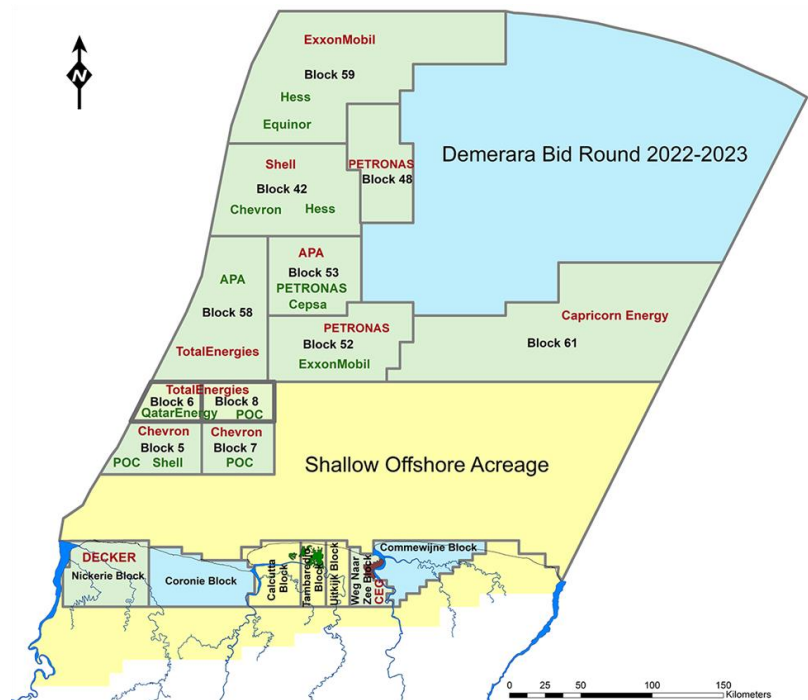
Zonder diepgaand op zaken in te gaan en niet met de intentie volledig te zijn het volgende:

- Hoewel staatsolie een goede PSA als raamwerk heeft moeten we als Suriname gelet de olievondsten in meerdere blokken nu nogmaals deze onder de loep nemen en waar nodig en mogelijk aanscherpen. Te denken valt aan zaken als: de grootte van de blokken die mogelijk kleiner kunnen zijn, de royalty die mogelijk hoger dan 6,25 % kan worden gesteld, de overeenkomst die stringenter en korter dan 30 jaar kan worden, de profit oil verdeling die aangescherpt kan worden, het maximale versnelde aflossingspercentage als deel van de netto-winst dat lager kan zijn, etc. In vele landen zie je dat naarmate de olieproductie op gang komt er aan deze zaken gesleuteld wordt (zie de nieuwe concept PSA van Guyana die dit jaar geïmplementeerd zal worden waarbij de royalty is gesteld op 10% en de maximaal versnelde aflossing op 65% van de bruto-winst). Ook is het misschien raadzaam dat de staat iemand aan het Staatsolie team van SHI toevoegt om toch rechtstreeks betrokken te raken bij de PSA-onderhandelingen.

- Moet Suriname bij het afsluiten van een PSA niet standaard een “signing bonus” afdwingen en/of ook een “participatie free ride” van enkele procenten vanaf de opstart van de productie afdwingen. Dit zien we bij meerdere olieproducerende landen. Bij het “farming-in bonus“-principe dat olie maatschappijen hanteren moet Suriname toch kunnen afdwingen dat bij betaling een bepaald percentage naar de Staat moet gaan (Gedacht kan worden aan 30%, want de PSA beherende multinational heeft tot dat moment geen olieproductie geleverd en ontvangt reeds een fee. Hoe staat het met de belasting hierop?). Bij de samenwerking tussen Apache en TotalEnergies is er een bonus van US\$ 100 miljoen betaald aan Apache en zijn er ook kostenverhogende afspraken gemaakt, terwijl Suriname niets heeft ontvangen.
- Nu het erop lijkt dat TotalEnergies meerdere bronnen zal koppelen om tot first oil te komen is het van belang om te kijken als voor de toekomst de “ring fencing” van onze oliebronnen optimaal geregeld is. Dit zal nog belangrijker worden als oliebronnen tegen de grens met Guyana of aan de grenzen van de blokken van verschillende oliemaatschappijen gezamenlijk ontwikkeld moeten worden. Guyana heeft reeds aangegeven dat enkele bronnen aan de oostgrens van het Stabroek blok waarschijnlijk meer gas hebben en waarschijnlijk grensoverschrijdend zijn en in afstemming met Suriname zullen moeten worden ontwikkeld. Is dit misschien de reden waarom Suriname nauwelijks wat hoort van de Makka central-1 bron die als zeer interessant werd aangemerkt. Multinationals gaan niet graag grensoverschrijdend putten ontwikkelen mits de baten overduidelijk voor handen liggen.
- Is de juridische- en milieuparagraaf binnen de PSA wel up to date en volgens internationale standaarden, of moet zij niet worden aangescherpt. Het instituut NIMOS c.q. de ministeries van ROM, NH en Justitie zijn hiervoor verantwoordelijk. Het Alcoa/Billiton debacle is nog vers in ons geheugen. Ook het gerechtelijk proces dat in Guyana nu gaande is voor de volledige financiële garantstelling van EXXON bij een eventuele milieuramp geeft aan hoe belangrijk dit is. Ook zaken als climate change / CO2 effecten en mogelijke milieu- en andere impacten moeten goed in beeld zijn, alsook de economische verantwoordelijkheid daarbij. Deze verantwoordelijkheid betreft zeker niet alleen Staatsolie (ministeries van ROM en Financiën).
- Er is door het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen onlangs aangekondigd dat er een instituut voor extractieve industrieën komt waarin het oude Bauxiet Instituut en ook

de afdeling ordening goudsector van NH vertegenwoordigd zullen zijn. Waarom niet verder gaan en olie extractie toevoegen en daarmee een sterk en kwalitatief goed extractief Grondstoffen instituut van de grond tillen.

- De fiscale zaken rondom een PSC dienen strikter te worden bekeken. Onze onderhandelingen met multinationals geven aan dat zij voor hun maximale baten gaan en zij daarbij geen rekening houden met de zwakke positie van overheden. Het is niet verstandig om overeenkomsten langjarig dicht te metselen. Fiscale tegemoetkomingen in de investeringsfase zijn op hun plaats, maar niet meer nadat deze zijn terugverdiend. Invoerrechtenvrijdom en andere toezeggingen dienen in dit licht te worden bekeken. Teneinde meer uit onze grondstoffen te halen is het billijk dat als er meer reserves worden aangetoond en daarmee de winstgevendheid verder toeneemt, dat Suriname minder gaat faciliteren.
- De effecten van de O&G ontwikkelingen op onze samenleving zullen merkbaar zijn in de hele samenleving. Onroerend goed (huizen en grond) zal duurder worden; arbeiders zullen in alle sectoren meer loon vragen; de kustvisserij zal afnemen en vis zal duurder worden (dit is reeds het geval in oostelijk Guyana vanwege de vele booractiviteiten op zee). De impact op onze samenleving en economie zal van dien aard zijn dat dit grensoverschrijdend alle sectoren zal beïnvloeden en de overheid (Min. Financiën) zal dit in haar planningsapparaat moeten verdisconteren en tot een goede herverdeling en allocatie van middelen geraken.

- Hoe willen we participeren in de “oil finds” in de offshore; en hoe gaan we dat structureren (stille vennoot worden van IOC, of actief met lokale kapitaalverschaffers participeren, etc.). Moet de participatie rechtstreeks door de overheid gefinancierd worden of moet er een aparte overheids-“off shore entiteit” worden opgericht en kan de Staat dit gelet de financieel precaire positie wel aan. Of is participatie via Staatsolie beter, of is het gelet de risico’s misschien nog beter om te participeren in aandelen door kapitaal te steken in de participatie in deze multinationals (bv Apache of Total), want willen en kunnen we wel in alle mogelijk te ontwikkelen olievelden geld stoppen. Vele vragen die op nationaal niveau beantwoord dienen te worden. Staatsolie heeft zich hierop voorbereid en wil kapitaal aantrekken door partiele privatisering van Staatsolie (stel 10% aandelen te floaten) en een “international public offering (IPO) uit te schrijven, to become equal partner in a joint venture with the IOC’s. Maar is de Staat zich er wel van bewust wat dit zal inhouden voor ons land en is het op dit moment wenselijk en wat is dan het rendement van deze investeringslening waar gelet de status van Suriname een erg hoge rente (minstens 8%) voor zal moeten worden betaald. Deelname van 20% door Suriname in Blok 58 zal een investeringskapitaal van ruim US\$ 1 tot 2 miljard vergen. Is het niet wijzer nu de mogelijkheid tot participatie in Blok 58 (deels) te verkopen en om te wachten en om in het Blok 6 (dat meer aan de kust ligt en Staatsolie van meet af aan actief mee mag doen) met Chevron te investeren waarin wij voor 40% kunnen participeren. Dit laatste lijkt aantrekkelijk te worden nu er in het Corantyne block in Guyana twee olievondsten zijn gedaan en het er veel op lijkt dat de olie

ook in de Blokken 5,6,7 en 8 voor de kust in Nickerie kan voorkomen.

- Hoe kunnen en willen we onze prioritaire belangen ontwikkelen b.v. de gasproductie als de multinationals geen appetijt hiervoor hebben. Moet de Staat “incentives” op gas investeringen en ontwikkelingen geven; bv. minder royalty of lagere winstbelasting of lagere “profit gas” marges, etc. Of hoe zou een mogelijke samenwerking met Guyana in hun “gas to energy” ontwikkelen eruitzien en/of hoe serieus is/zijn of nemen we de plannen van Phoenix Development Corporation (1,2 miljard in LNG-investments in de ontwikkelingen in Nickerie). Nu vernemen we ook over een samenwerking met Trinidad, terwijl er lokaal nog zoveel onduidelijk is en de strategie van Suriname helaas nog niet bekend is. Samenwerken als intentie is natuurlijk goed, maar je moet wel eerst je eigen huiswerk maken want anders ren je achter anderen hun ontwikkelingen aan en dat zal je weinig opleveren. Het Surinaamse plan apparaat/Planbureau heeft duidelijk versterking nodig om mogelijkheden serieus en diepgaand te bestuderen en naar onze hand te stellen. Heel veel fundamentele vragen die niet door een toevallige Presidentiele Commissie moeten worden aangepakt, maar een veel structurele langetermijn aandacht nodig heeft. Effecten” van verschuivingen/veranderingen in de wereld en hun doorwerking op de vraag naar olie en de olieprijs moeten serieus in een strategisch kader geplaatst worden. Hoe bouwen wij de afhankelijkheid van de toekomstige olieinkomsten af als internationaal de vraag naar olieproducten wordt uitgefaseerd. Welke zijn de mogelijke effecten van het proces van “de-dollarisation” op betalingen en ontvangsten en wat is Suriname haar positie daarin. Hoe gaan we om met de CO2 effecten die bij toenemende olieproductie zal stijgen en daarmee het milieu belasten. Kortom veel werk voor het Planbureau, het NIMOS en het ministerie van ROM waarin veel meer deskundigheid zich zal moeten ontwikkelen om jaren vooruit te denken en te plannen.
- Als sluitstuk ook de rol en de houding van verschillende multinationals die in Suriname actief zijn en worden. Een ding is duidelijk, er zijn grote belangen en verschillen tussen de IOC’s. Elk heeft zijn eigen strategisch beleid dat wereldwijd wordt uitgezet. TotalEnergies is géén Apache en ook géén Exxon. Dit blijkt o.a. uit het feit dat Apache niet in staat was om de ontwikkelingen van Blok 58 in haar eentje uit te voeren. Ze heeft een partner (TotalEnergies) erbij gehaald die meer dan 10 keer zo groot is om de operators rol in Blok 58 op zich te nemen. Exxon heeft in nog geen 8

jaar tijd reeds meer dan 50 olieboringen in het Stabroek blok in Guyana uitgevoerd terwijl in Blok 58 in 4 jaar tijd amper rond de 10 boringen hebben plaatsgevonden. TotalEnergies geeft waarschijnlijk meer prioriteit aan investeringen elders in de wereld. In Namibië is er een goede oliebron geboord (VENUS-1) en men gaat versneld door, in Saoedi Arabië en VAE, waar afgelopen jaar het besluit is genomen meer dan 10 miljard dollars in te investeren), etc.

- Suriname is een pion op het schaakbord van elke multinational en Suriname zal er goed aan doen de strategische plannen en ontwikkelingen van deze multinationals goed te bestuderen en er zo goed mogelijk op te anticiperen. Hier is een technocratische politieke rol voor elke regering weggelegd. Een duidelijke rol voor het op te zetten “Mineralen instituut”. De vraag hierbij is wie zal dit allemaal betalen indien de offshore olie-inkomsten in eerste instantie bij Staatsolie terecht zullen komen. Het is de vraag of de regering zo krachtig is om b.v. Staatsolie op te leggen om uit haar winsten circa 100 deskundigen op topniveau bij diverse overheidsinstellingen te betalen en faciliteren. Er is duidelijk héél veel werk aan de winkel en zeker niet alleen

voor de “local content” en/of voor Staatsolie alleen. Er is duidelijk behoefte aan een geïntegreerde benadering om voor ons land het maximale eruit te halen. Het is duidelijk dat het gaat om zoveel geld dat Suriname dit gecoördineerd aan kan en ook nog zal kunnen betalen. Niet in hokjes denken, maar gecoördineerd strategisch handelen zal ons betere resultaten opleveren dan geïsoleerd en alleen bezig zijn.

De conclusie is dan ook: **HOE ZWAKKER EN VERDEELD ONZE INSTITUTIES EN WIJ ALS SAMENLEVING ZIJN, HOE GROTER DE KANS DAT DE WINSTEN NIET TEN GOEDE KOMEN AAN DE GEHELE SURINAAMSE SAMENLEVING”. DIT GELDT JUIST NÚ DE ECONOMISCHE BELANGEN ZO GROOT ZIJN. DUS, SRANANMAN LET OP UW ZAAK, WE MOETEN DE JUISTE KEUZEN MAKEN !!!**

Bespreking VES met de SEOB

Op 15 juni 2023 is er een bespreking geweest tussen de Vereniging van Economisten in Suriname (VES) en de Suriname Economic Oversight Board (SEOB), waarbij het SEOB de wens heeft uitgesproken over participatie van de VES in de SEOB. De VES heeft in genoemde bespreking haar zorgpunten t.a.v. de opzet van SEOB aangegeven.

In INZICHT editie 40 (Juni 2023) is inhoudelijk aandacht besteedt aan de SEOB. Allereerst wenst de VES kenbaar te maken dat monitoring van elk plan tot herstel van onze economie van essentieel belang is. Deze monitoring dient echter onafhankelijk te geschieden zonder enige mogelijke beïnvloeding door de verantwoordelijke autoriteiten. De opzet van de SEOB voldoet daar niet aan.

Vanwege het grotere belang is de VES wel bereid tot participatie in de SEOB indien er aan enkele specifieke voorwaarden kan worden voldaan, namelijk:

- Tijdige en volledige beschikbaarstelling van alle benodigde informatie/data en documentatie alsmede rechtstreekse toegang van de VES tot de verantwoordelijke instanties voor eventuele toelichting;

- De VES ontvangt informatie/documentatie uit diverse formele en informele bronnen en behoudt, ook wanneer dezelfde informatie binnen de SEOB wordt gedeeld, het recht om het document en/of haar bevindingen hierop publiekelijk te maken. De VES zal in voorkomende gevallen het SEOB-bestuur, zonder bronvermelding, hierover informeren.
- De VES is bevoegd tot het waar nodig innemen van minderheidsstandpunten, zowel binnen SEOB-vergaderingen als bij de presentaties naar buiten toe
- Vanwege haar taak om de gemeenschap te informeren behouden de VES en het in de SEOB deelnemende VES-lid het recht in woord en geschrift te reflecteren op de publiekgestelde analyserapporten van de SEOB en de VES-standpunten nader uit te leggen.

De bovenstaande punten zijn in gelijkende woorden verrat in een brief gericht aan de SEOB. Op de volgende pagina's kunt u de brief van de SEOB en de gedragscode SEOB lezen. Helaas geeft de SEOB geen antwoord op de voorwaarden van de VES.

OPROEP

VERVALLEN SR.NET E-MAIL ADRESSEN

De Vereniging van Economisten in Suriname doet een beroep op haar leden met een SR-email adres contact op te nemen met de VES.

Dit kan middels een e-mail te sturen naar info@ves.sr

Bedankt voor uw medewerking.

Aan: De Vereniging van Economisten in Suriname (VES)
Voorzitter
Drs. Steven Debipersad MSc.

Onderwerp: Deelname VES
Bijlagen: 1 (een)

Paramaribo, donderdag 6 juli 2023

Geachte heer Debipersad,

Met referte aan uw schrijven d.d. 2 juli 2023, informeren wij u als volgt:

Zoals eerder medegedeeld is de Suriname Economic Oversight Board (SEOB), een initiatief van de private sector in Suriname en is in het leven geroepen om als onafhankelijk toezichtcomité het IMF-programma en de uitvoering daarvan te monitoren. Het bestuur van de SEOB wordt eveneens bemand door ervaren kader afkomstig uit de private sector, die haar taken dan ook onafhankelijk en efficiënt zal uitoefenen.

Naar aanleiding van het bovenstaande en gelet op de belangrijke verantwoordelijkheden van de SEOB zien wij de Vereniging van Economisten in Suriname (VES) als een waardige stakeholder die op basis van haar macro economische kennis waardevolle input kan geven.

Verder geven wij ten aanzien van de door de VES gestelde voorwaarden, het volgende aan.

- i. De SEOB is een monitoringsboard en draagt derhalve geen regeer- en/of beleidsverantwoordelijkheid.
- ii. De VES is een onafhankelijke organisatie derhalve behoudt u het recht uw standpunt in te nemen.
- iii. De vertegenwoordiger van de VES in het bestuur van SEOB is vanaf het moment van voordracht een SEOB bestuurslid en is derhalve onderhevig aan de SEOB gedragscode (vide bijlage).

- iv. De SEOB maakt gebruik van publieke informatie van het IMF, de CBvS en het Ministerie van Financiën en Planning. Deze informatie is ook beschikbaar voor u als organisatie. In het overlegorgaan zullen de betrokken instanties uitleg geven over de bevindingen van de SEOB naar aanleiding van de data. Dit zal ook worden gepubliceerd in onze maandelijkse bulletins.
- v. Besluitvorming binnen het SEOB bestuur vindt op basis van consensus plaats en zijn onderhevig aan de SEOB gedragscode (vide bijlage).
- vi. Statements en communicatie van de SEOB zullen conform de SEOB gedragscode (vide bijlage), welke door het geheel bestuur wordt getekend, worden behandeld.
- vii. Statements over de besluitvorming binnen de SEOB zijn conform de SEOB gedragscode niet toegestaan.

Hopende u voldoende te hebben geïnformeerd, verblijf ik.

Hoogachtend,
Suriname Economic Oversight Board

Dhr. Eblein Frangie
Voorzitter

**Zie de bijlage op de
volgende pagina.**

GEDRAGS CODE

De Suriname Economic Oversight Board, SEOB, is een private sector initiatief van de Surinaamse Bankiers Vereniging en de Vereniging Surinaams Bedrijfsleven en bij de ondertekening van de MOU met de President van de Republiek Suriname, Z.E. Chandikrapersad Santhoki, op 1 Juni 2023 geformaliseerd.

Het algemeen doel van het SEOB is om vanuit de private sector de uitvoering en monitoring van het IMF-programma te versterken.

De SEOB is gecommitteerd om op basis van ethische, professionele standaarden en binnen de kaders van de wetgeving haar werkzaamheden naar behoren te verrichten.

Integriteitspijlers

1. SEOB Reputatie

Onze reputatie als ethische, betrouwbare en professionele organisatie is cruciaal voor ons succes. In uw hoedanigheid en als onderdeel van de SEOB wordt van u verwacht deze reputatie in stand te houden en uit te dragen.

2. Anti-omkoping en corruptie

SEOB verbiedt elke vorm van corrupte praktijken inclusief omkoping, smeergeld en andere onrechtmatige betalingen binnen de publieke- en private sector. Bied of geef nooit iemand, of wie dan ook, iets van waarde dat kan worden gezien als steekpenningen of smeergeld of een poging om die persoon of entiteit te beïnvloeden in zijn relatie met SEOB. Doe dit nimmer via derden, zoals agenten, consultants, SEOB Business Partners, handelsverenigingen of leveranciers. Evenzo zal u

3. Vertrouwelijkheid

Vertrouwelijke- of eigendomsinformatie, evenals informatie die stakeholders, zakenpartners en anderen de SEOB toevertrouwen worden beschermd en niet openbaar gemaakt, ter beschikking gesteld van of besproken met derden. Hieronder wordt verstaan alle belangrijke en waardevolle informatie die niet openbaar is gemaakt aan het publiek. Het maken van audio- en beeldopnamen tijdens meetings, besprekingen en alle andere SEOB aangelegenheden is verboden, tenzij er uitdrukkelijke toestemming is verleend door het bestuur. Het delen of publiekelijk maken van deze opnames is verboden. Alle bekendmakingen en publicaties vanuit de SEOB zullen plaatsvinden conform het SEOB communicatieplan.

4. Belangenverstrengeling

U zal te allen tijde enige vorm van belangenverstrengeling voorkomen. U zal zich te allen tijde professioneel, rationeel, neutraal en integer opstellen bij de uitvoering van uw taken en verantwoordelijkheden (waaronder besluitvormingen, redeneringen en adviseren) binnen de SEOB. Uw kennis en invloed verkregen vanuit uw positie binnen de SEOB mag niet gebruikt worden om eigen belangen te dienen, evenmin die van een ander(e organisatie) bij wie u persoonlijk betrokken bent.

RICHTLIJNEN SEOB GEDRAGSCODE

GEWENST GEDRAG	ONGEWENST GEDRAG
Respect	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wees respectvol naar iedereen. ✓ Respecteer elkaars mening ✓ Laat de ander in zijn waarde, ook al ben je het niet met die persoon eens ✓ Respecteer de eigenheid en diversiteit van iedereen ✓ Sta open voor kritiek ✓ Respecteer de grenzen van elkaar 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Gedrag dat agressief of bewust kwetsend of denigrerend van aard of intentie is ✗ Seksuele intimidatie ✗ Discriminatie ✗ Intimidatie ✗ Oordelen zonder de feiten te kennen ✗ Roddel en achterklap
Integer	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Houd je aan afspraken ✓ Heb regelmatig contact met elkaar (niet alleen na incidenten) ✓ Wees betrouwbaar ✓ Afspraken maak je samen, neem je verantwoordelijkheid en durf nee te zeggen ✓ Wees eerlijk ✓ Bespreek ergernissen en knelpunten met elkaar ✓ We kijken kritisch naar ons eigen gedrag en staan open voor correct gegeven commentaar 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Onder invloed van drugs of alcohol verschijnen of deelnemen aan werk gerelateerde activiteiten ✗ Handelen in strijd met de Surinaamse wet- en regelgeving ✗ Zonder bevoegdheid en toestemming vertrouwelijke informatie delen met de media en derden ✗ Misbruik en oneigenlijk gebruik van middelen en diensten van de SEOB ✗ Altijd te laat komen met allerhande excuses
Prestatiegericht	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Handel adequaat en zorgvuldig ✓ Kwalitatief goed werk afleveren in samenwerking met collega's ✓ Positieve kritiek kunnen geven en ontvangen ✓ Alle actoren werken gezamenlijk aan de doelstellingen van SEOB ✓ Deel je kennis en informatie ✓ Help elkaar en span je in voor een goede teamgeest en werkprestatie ✓ Problemen zo snel mogelijk oplossen 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Niet flexibel willen werken en denken ✗ De noodzaak van verandering niet willen inzien ✗ Wel kritiek leveren maar niet meedenken in een oplossing ✗ Niet meedenken of bereid zijn om een probleem op te lossen ✗ Collega's met jouw probleem opzadelen
Duidelijkheid	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Communiceer duidelijk en direct ✓ Luister naar elkaar en spreek elkaar aan op eventuele onduidelijkheden ✓ Afspraak is afspraak ✓ Durven hulp te vragen bij collega's ✓ Op tijd komen; bij vertraging meld je tijdig 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Interpreteren van gemaakte afspraken zonder overleg ✗ Communicatiestoornissen worden niet besproken ✗ Onbegrijpelijke taal spreken
Confidentialiteit	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vertrouwelijk omgaan met alle informatie 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Vertrouwelijke informatie delen met onbevoegden

Hallo! Wij zijn AethiQs.

*Uw strategisch adviesbureau voor
actuariële, risk & compliance diensten*

*Als het te complex wordt, ga dan terug naar de kern. Wat is je bestaansrecht? AethiQs werkt voor maatschappelijk relevante organisaties. Wij helpen hen relevant te zijn en te blijven. Wij noemen dat **Relevantiewaarde**. Samen bepalen we wat de basis is voor de continuïteit én de geloofwaardigheid van hun organisatie. Zodat ze vandaaruit kunnen beslissen, besturen en bouwen aan een relevante toekomst. We heten niet voor niets AethiQs. Het goede doen, en dat goed doen.*

Kennismaken en kennis delen?

www.AethiQs.sr • Hallo@AethiQs.sr

AethiQs.

Remain Relevant!

Wat doet de Transparantie International (TI)-beweging tegen Corruptie?

Transparency International (TI) stelt zich al 30 jaar in dienst van de strijd tegen de corruptie. De basisprincipes van TI's strijd tegen corruptie zijn: het opbouwen van een coalitie, stapsgewijs groeien en het behouden van een niet-confronterende opstelling.

TI is van mening dat het in toom houden van corruptie slechts haalbaar is wanneer vertegenwoordigers van overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties samenwerken en het eens worden over een stelsel van normen en procedures die zij allen steunen.

De definitie die TI heeft geformuleerd: *“Corruptie is het misbruik van toevertrouwde macht voor persoonlijk gewin. Corruptie schaadt iedereen wiens leven, levensonderhoud of geluk afhankelijk is van de integriteit van mensen in een gezagspositie.”*

Deze ruime definitie is bewust gekozen, omdat corruptie vele gedaanten aan kan nemen en in verschillende culturen en landen voor uiteenlopende problemen kan zorgen. Maar steeds komt het erop neer dat een grote hoeveelheid mensen lijdt omdat één persoon of een (relatief) kleine groep personen zichzelf wil verrijken ten koste van de maatschappij en dus de medemens.

Wat is ‘transparency’?:

Transparantie kan worden omschreven als het principe dat mensen, die afhankelijk zijn van administratieve beslissingen, zakelijke transacties of subsidies, inzicht krijgen in hoe beslissingen die hun aangaan tot stand zijn gekomen. Het is de plicht van ambtenaren, managers en instanties om inzichtelijk, begrijpelijk en voorspelbaar te handelen. Over het algemeen kan iedere burger van overheidsdiensten gebruik maken zonder dat hij wordt gevraagd steekpenningen te betalen. Geen enkel land is echter geheel vrij van corruptie. Er bestaan in de meeste landen misstanden op vele gebieden. Om een voorbeeld te noemen: Er zijn maar weinig bedrijven met een interne klokkenluidersregeling.

Wat zijn de kosten van corruptie?

De prijs voor corruptie wordt betaald op vier gebieden: op politiek gebied, economisch gebied, sociaal gebied en het gebied van milieu. Op politiek gebied vormt corruptie een belangrijk obstakel voor democratie en de rechtsstaat. In een democratisch systeem verliezen kantoren en instellingen hun legitimiteit wanneer zij worden misbruikt voor privévoordeel. Hoewel dit ook schadelijk is voor gevestigde democratieën, is

Wat is corruptie?

De term ‘corruptie’ kent vele definities. Die variëren van zeer eng tot zeer ruim. Onder de engste definitie wordt slechts de ambtelijke omkoping begrepen. In het dagelijks spraakgebruik wordt ‘corruptie’ als containerbegrip echter voor veel meer gedragingen gebruikt. De ruimste definitie van corruptie omvat alle vormen van machtsmisbruik door een ieder die macht toevertrouwd heeft gekregen. In die omschrijving is ‘corruptie’ de tegenhanger van wat ‘integriteit’ wordt genoemd. Iemand is corrupt wanneer hem of haar macht is toegekend en hij of zij die macht vervolgens misbruikt, om zichzelf of een ander te bevoordelen.

Een voorbeeld: een ambtenaar bepaalt namens de overheid wie wel en wie niet een domeingrond in grondhuur krijgt. Hij dient volgens een bepaalde set van regels te doen en niemand voor te trekken. Ook vrienden of familie of mensen die hem een “lekkers” beloven, mag hij niet voortrekken. Doet hij dat wel en handelt hij dus niet eerlijk, dan is hij corrupt.

dat nog meer het geval voor opkomende democratieën. Verantwoordelijk politiek leiderschap kan zich niet ontwikkelen in een corrupt klimaat.

Corruptie kan moeilijk in cijfers worden uitgedrukt

Sommige deskundigen gebruiken empirische methoden teneinde een geldbedrag te hangen aan de kosten van corruptie. Dit is echter vrijwel onmogelijk, omdat de bedragen die aan steekpenningen zijn besteed (uiteraard) niet openbaar worden gemaakt. Niemand weet precies hoeveel geld per jaar wordt “geïnvesteerd” in corrupte ambtenaren. En steekpenningen bestaan niet alleen in de vorm van geld, ook gunsten, diensten, cadeautjes, enzovoort, komen vaak voor. De sociale kosten van corruptie zijn nog moeilijker in geld uit te drukken. Niemand weet hoeveel het verlies van een energieke ondernemer of een befaamde wetenschapper een land kost.

Meetinstrumenten

Bestrijding van een probleem is onmogelijk wanneer niet duidelijk is wat het probleem is, waar het probleem zich bevindt en hoe groot het probleem is. Het doel van TI is de bestrijding van corruptie wereldwijd kracht bij te zetten. Om mensen wereldwijd ervan te overtuigen dat corruptie bestreden dient te worden, moeten zij zich eerst bewust worden van de omvang van het probleem. TI heeft een aantal meetinstrumenten ontwikkeld en laten ontwikkelen. Ieder instrument belicht een bepaald aspect van het veelvormige verschijnsel van corruptie.

- ✚ **Corruption Perceptions Index (CPI):** De CPI wordt jaarlijks uitgegeven en heeft zich ontwikkeld tot het instrument waaraan TI de meeste bekendheid ontleent. De CPI brengt in kaart de mate waarin in 180 landen de mate van corruptie onder ambtenaren en politici wordt ervaren. Het gaat dus niet om harde cijfers maar om de ervaringen en waarnemingen van landenexperts en zakenlieden. Zij geven hun mening niet alleen over hun eigen land, maar ook over andere landen. Voor de CPI worden meerdere enquêtes en opinieonderzoeken samengevoegd, wat resulteert in een rapportcijfer van 0 tot 10 voor ieder land. Hoe lager het cijfer van een land, des te meer wordt corruptie onder ambtenaren en politici in dat land ervaren als een fundamenteel probleem. De CPI rangschikt vervolgens de landen zodat op nummer 1 het “minst corrupte land” en op nummer 180 het “meest corrupte land” staat.

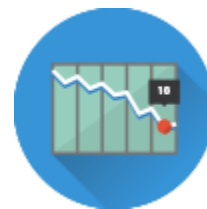
- ✚ **Global Corruption Barometer:** TI publiceert ook de Global Corruption Barometer (GCB). De GCB brengt waarnemingen en ervaringen van “gewone” mensen in kaart. De mensen geven aan welke publieke sectoren ze het meest corrupt achten, hoe het corruptieklimaat in hun land zich volgens hen zal ontwikkelen en hoe volgens hen de overheid presteert bij de bestrijding van corruptie. Ook hun ervaringen met corruptie, waardoor een beeld kan worden geschetst hoe frequent burgers in een bepaald land gevraagd worden een steekpenning te betalen wanneer zij in contact komen met verschillende openbare diensten.

- ✚ **Bribe Payers Index (BPI):** De BPI wordt gevormd door een rangschikking van 22 grote exportlanden en meet de waarschijnlijkheid dat bedrijven uit die landen steekpenningen betalen in het buitenland. Op nummer 1 staat het land waarvoor die waarschijnlijkheid het kleinst is. Het rangschikt landen en dus niet bedrijven.

Corruptie verzwakt de capaciteit van de Staat om haar burgers te beschermen

TI is van mening dat corruptie het vermogen van de staat om zijn burgers te beschermen en op bedreigingen te reageren verzwakt. Corruptie kan juist de instellingen die verantwoordelijk zijn voor de bescherming van burgers, de handhaving van de rechtsstaat en de bewaking van de vrede beroven van de middelen die ze nodig hebben om dat mandaat te vervullen. De ruime uitzonderingen op transparantie en verantwoording die vaak worden toegekend aan uitgaven om redenen van nationale veiligheid, blijven een obstakel voor effectief toezicht en anticorruptie-inspanningen in deze instellingen. Bovendien, wanneer wetshandhavinginstanties of de veiligheidsdiensten verdacht worden van corruptie, zullen de reacties van de staat waarschijnlijk ineffectief of zelfs partijdig zijn. In sommige gevallen worden criminele groeperingen zelfs geholpen door de medeplichtigheid van corrupte overheidsfunctionarissen, rechters en politici, waardoor ze ongestraft kunnen opereren.

Corruptie faciliteert Organized Crime wereldwijd

Corruptie is dus één van de belangrijkste factoren die de georganiseerde misdaad mogelijk maken. De statistieken laten zien dat landen met een hoge mate van corruptie minder weerbaar zijn tegen de gevolgen van de georganiseerde misdaad. De Global Organised Crime Index geeft aan dat landen

met een hoog niveau van waargenomen corruptie ook een laag niveau van weerbaarheid tegen misdaad hebben. Dit vanwege de negatieve effecten die corruptie heeft op de instellingen en mechanismen die nodig zijn om het effectief te bestrijden.

Hoge niveaus van corruptie bij de politie leiden er bijvoorbeeld toe dat burgers hen wantrouwen, waardoor het publiek minder aangifte doet en minder bereid is om de politie te helpen bij het bestrijden van criminaliteit. Corruptie bij de politie kan dus leiden tot hogere misdadcijfers en lagere arrestatiecijfers. Zorgwekkend is de samenspanning van de politie met georganiseerde criminelen, die vele vormen kan aannemen, waaronder tips, actieve betrokkenheid bij mensen-, drugs- of wapenhandel of zelfs contractmoord. Veel Latijns-Amerikaanse landen zijn een perfect voorbeeld van dit probleem. In landen als Honduras, Guatemala en Mexico werken wetshandhavers en corrupte ambtenaren samen met criminele bendes of accepteren ze steekpenningen in ruil voor het door de vingers zien van hun activiteiten. Journalisten hebben ook de invloed gedocumenteerd die georganiseerde criminelen uitoefenen op kandidaten en politici, die verkiezingscampagnes financieren of zichzelf kandidaat stellen voor een openbaar ambt.

Wat doet de Regering Santokhi tegen corruptie?

Corruptie in Het Regeerakkoord 2020-2025: “Het Openbaar Ministerie zal versterkt worden zodat zij beter in staat is haar werk te doen. Hiertoe behoort ook het onderzoek naar corruptiezaken. Er zal aan het begin van de regeertermijn een evaluatie worden gemaakt van alle uitgevoerde projecten, de rechtmatigheid en doelmatigheid van besteding van staatsmiddelen en leningen; waar nodig zal strafrechtelijk onderzoek worden gevraagd indien bij de gunning en uitvoering van deze projecten in strijd is gehandeld met de wettelijke regelingen, richtlijnen en principes van behoorlijk bestuur. Er komt een voorstel tot aanstelling van een speciale openbare aanklager voor behandeling van gesignaleerde grootschalige corruptiezaken”.

Twee van de 26 Maatregelen die in de Urgentiefase gedurende de eerste negen maanden zou worden gerealiseerd:

- “11. De randvoorwaarden creëren voor het onmiddellijk in werking doen treden van de anti-corruptiewet.
- 12. Instelling van een commissie voor de inventarisatie van illegale of duistere handelingen, corruptie-onderzoek en terughalen van corruptiegelden, in samenwerking met het Openbaar Ministerie en met de steun van internationale instellingen.”

De Anti Corruptie Commissie is nog steeds niet operationeel en de Beleidsmakers (President, VP, Ministers DNA-leden etc) hebben nog steeds hun persoonlijke vermogens en die van hun naasten niet notarieel laten vastleggen. Aangezien geen van deze zaken zijn gerealiseerd kunnen we niet anders dan concluderen dat het de Regering na 3 jaar nog steeds niet menens is om de welig tierende corruptie aan te pakken.

Economic Quotes

“De enige raderen die de politieke economie in beweging zet zijn de hebzucht en de oorlog tussen de hebzuchtigen; de concurrentie.”

Duitse Econoom

1818-1883

Karl Marx

De Sociaal-Economische Raad (SER) is door Regering Santokhi buiten werking gesteld

Door de leden van de SER niet opnieuw te benoemen is de SER de-facto buiten werking gesteld. De SER is een bij wet (Wet SER d.d. 3 maart 2004) ingesteld orgaan.

In het Juni-nummer van INZICHT zijn de prestaties van de Regering Santokhi-Brunswijk belicht. Daarbij werd geconcludeerd dat ruim 2 jaar na het verstrijken van de Urgentiefase maar liefst 13 van de 26 Activiteiten (50%) die volgens de coalitie alle prioriteit verdienen nog steeds niet gerealiseerd zijn. Kortom: de Regering is niet serieus met haar eigen geformuleerd Regeerakkoord.

Daarbij stond vermeld “De benoeming van de SER-leden is wel gerealiseerd”. Dit is correct. Echter zijn wij door een onzer kritische lezers gealerteerd dat dit aanvankelijk wel is geschied in 2020, maar dat hun termijn reeds 10 maanden geleden is verstreken. De Regering Santokhi-Brunswijk heeft ondanks het verzoek van de SER-leiding de leden niet herbenoemd. Hiermede heeft ze een belangrijk wettelijk orgaan op sociaal-economisch gebied effectief uitgeschakeld.

De SER heeft tot taak de Regering te adviseren omtrent:

a. een goede afstemming van bij het sociaal-economisch beleid betrokken belangen van overheid en maatschappelijke groepen gericht op economische stabiliteit en sociale rust;

b. een goede maatschappelijke werkzaamheid en een duurzame ontwikkeling van het sociaal-economisch leven en van daarbij betrokken maatschappelijke groepen gericht op sociale rechtvaardigheid en economische groei.

De SER bestaat uit 13 leden en evenveel plaatsvervangers. Daarvan zijn 5 leden voorgedragen door de Regering, 4 door de werkgevers en 4 door de werknemers. De leden worden benoemd door de President. Conform de wet worden de leden benoemd voor de periode van 2 jaar, waarna ze allen tegelijk aftreden. Ze kunnen terstond herbenoemd worden door de President. Het niet herbenoemen is niet alleen een klap in het gezicht van de vertegenwoordigers van de vakbeweging en de werkgevers, maar ook van de individuele personen die zich als vertegenwoordigers van de Regering hebben ingezet. Voor een land in een ernstige sociaal-economische crisis is het uitschakelen van het wettelijke sociaal-economische adviesorgaan van de Regering en DNA een ernstige bestuurlijke dwaling.

IFRS • Corporate Finance • Compliance with AML/CFT
Forensic Services • Financial Statements • Quick Scans

info@rcfa.com

+597-490686

www.rcfa.com

IN HET NIEUWS

Ramautarsing: ‘Uitgesloten dat SLM ooit winstgevend gaat zijn’

De regering van Suriname moet volgens econoom Winston Ramautarsing ophouden om het volk te belazeren met het verhaal dat de Surinaamse Luchtvaart Maatschappij (SLM) in blauwe cijfers gaat belanden. De VES-topper vindt dat er ook wordt gezwegen over hoeveel geld er precies wordt gestopt in deze luchtvaartmaatschappij.

De SLM is een te kleine company om efficiënt te kunnen functioneren. Het is dus uitgesloten dat je daar ooit een winstgevende company van gaat kunnen maken. Wat ze doen is een leugenverhaal vertellen en niemand mag zien hoeveel geld daarin wordt gestopt. Het zogenaamd reddingsplan van de SLM, was het grootste geheim. Ik heb het nog steeds niet mogen inzien. Publiek geld gaat erin, maar niemand mag het weten”, benadrukt de econoom.

In een radio-interview voerde Ramautarsing aan dat het een politieke keuze is om de SLM in bedrijf te houden, mogelijk vanwege enkele nevenvoordelen die het oplevert. En dit mag de regering wel doen, zolang de transparantie aanwezig is.

Recent heeft ook de gewezen parlementariër Rachied Doekhie zijn kritiek geuit over de geheimzinnigheid rondom de kosten bij de lease van de ‘nieuwe’ Airbus A340-300. Met een schuld van 90 miljoen US dollars, inclusief de lening bij NV Grassalco, is het volgens de gewezen parlementariër belangrijk dat de directie de samenleving komt vertellen hoeveel de lease de luchtvaartmaatschappij maandelijks zal kosten.

Op missie voor carbon credits als ‘easy money’ ‘We zijn zo gewend niet te winnen’

Suriname heeft financieel zijn hoop gevestigd op de offshore olievondsten. Het zal echter nog enige jaren duren voordat deze in productie worden gebracht en dat hieruit olie-inkomsten binnen vloeien. Maar zo lang hoeft niet gewacht te worden voor substantiële financiële vooruitgang. Ons regenwoud vertegenwoordigt namelijk een enorm kapitaal in de vorm van ‘carbon credits’

‘Carbon credits’ (koolstofkredieten) zijn relatief ‘easy money’, stelt Rudolf Elias, oud-algemeen directeur van Staatsolie. Elias en groene econoom John Goedschalk hebben het hun gezamenlijke missie van gemaakt om alle neuzen één richting op te krijgen, om ons regenwoud zo snel mogelijk te ‘monitizen’. Als HFLD-land (met hoge bosdekking en lage ontbossing) komt Suriname in aanmerking voor carbon credits als klimaatfinanciering, indien het zijn deel van het Amazonewoud duurzaam behoudt om zo wereldwijde klimaatverandering tegen te gaan.

Deze carbon credits kunnen worden verkocht aan andere landen of bedrijven die te veel koolstof (CO₂) uitstoten, dus ‘carbon positief’ zijn. “Het enige wat je als land moet doen, is een professional inhuren die vijf Surinamers gaat leren hoe je volgens de VN-richtlijnen onze carbon credits geaccrediteerd

krijgt. Het moment dat je ze geaccrediteerd hebt, zal je snel kwijtraken”, verzekert Elias.

CO₂ is één van de voornaamste broeikasgassen die zorgt voor opwarming van de aarde. In het VN-‘Klimaatakkoord Parijs 2020-2050’ is afgesproken dat landen en bedrijven in 2050 ‘carbon neutraal’ moeten zijn. Dan moet de wereldwijde CO₂-uitstoot door menselijk handelen compleet afgebouwd zijn, om opwarming van de aarde te beperken. Geïndustrialiseerde landen en bedrijven kunnen hun target deels behalen door carbon credits te kopen van bosrijke landen zoals Suriname, die economisch op deze manier gestimuleerd worden hun bossen duurzaam te beheren.

30 procent van klimaatoplossing

Tijdens de Klimaatconferentie in Glasgow (COP26), twee jaar geleden, is afgesproken dat landen ‘soeverein’ hun carbon credits mogen verkopen. ‘Natuur gebaseerde oplossingen’, waaronder stoppen met ontbossing van regenwouden, kan voor 30 procent bijdragen bij het behalen van de klimaatdoelstellingen. De wereld hanteert al twintig jaar carbon credits als ‘natuur gebaseerde oplossing’. Vijf andere HFLD-landen, waaronder Guyana, verdienen al aan carbon credits.

Bossen houden namelijk CO₂ vast in de bodem (voor onder meer aanmaak van zuurstof) en zijn daarom een voorname CO₂-opslagplaats. Wat regenwouden opslaan is het drievoudige van wat geïndustrialiseerde en westerse landen de afgelopen honderd jaar hebben uitgestoten aan CO₂, door het branden van kolen, olie, gas en dergelijke. Dus door ontbossing zou al dat opgeslagen CO₂ ‘ongecontroleerd’ in de atmosfeer komen. Dan is de mondiale doelstelling de temperatuurstijging te beperken met 1,5 tot 2 graden Celsius onmogelijk haalbaar.

Suriname en het Zuid-Aziatische Bhutan zijn de enige twee landen die ‘carbon negatief’ zijn. We hebben er niets voor hoeven te doen. Ons land slaat namelijk met 93 procent bosdekking meer CO₂ op dan het uitstoot. Hiermee is al meer bereikt dan het Klimaatakkoord Parijs, dat eist ‘carbon neutraal’ zijn. Vorig jaar werd ongeveer 4 miljoen hectare wereldwijd ontbost. Op dit tempo zullen de klimaatdoelstellingen niet worden gehaald. Carbon credits zijn een stimulans om het wereldwijde ontbossingstempo in te dammen.

Financiering olie & gas moeilijker

Tijdens de COP26 is afgesproken af te bouwen met de fossiele brandstoffen olie en gas, om CO2-uitstoot drastisch te verminderen. Er moet worden overgegaan op ‘hernieuwbare’ energie, verkregen door zon, wind en water. Financiering van olie- en gasproductie is daarmee een stuk moeilijker geworden dan voorheen. Binnen G7-verband is ook afgesproken geen geld meer te pompen in het ontwikkelen van olie- en gasproductie in frontiergebieden (waar nog geen winning plaatsvindt).

Als het om offshore gaat, is Suriname een frontiergebied. Suriname doet er dus goed aan zijn zinnen te zetten óók op carbon credits. ‘Easy money’ betekent niet dat het komt aanwaaien. Om carbon credits geaccrediteerd te krijgen, stelt de VN onder andere als eis dat je als land van tevoren moet aangeven waaraan ze zullen worden besteed, via een in te stellen distributiefonds. Bijvoorbeeld hoeveel in onderwijs, gezondheidszorg, infrastructuur, maar ook aan inheemse en tribale gemeenschappen.

Elias: “Het distributiefonds, waarvoor alle banken zich al hebben opgegeven, distribueert het naar de verschillende activiteiten die vooraf zijn afgesproken met de minister van Financiën. De rest gaat naar het Welvaartfonds, ook als je het niet hebt kunnen gebruiken. Dus alle redenen om dit Welvaartfonds te activeren.”

Zoals gezegd kunnen andere landen en bedrijven dus deze carbon credits opkopen om carbon neutraal te worden. Zo houden zij Suriname financieel overeind, zodat het land minder economische noodzaak heeft aan bosbouw en mijnbouw, de twee belangrijkste ontbossingsoorzaken. Suriname kan dus veel eerder verdienen aan carbon credits dan aan offshore olie-inkomsten.

Carbon credits al 2024 mogelijk

Ons land heeft al 18 miljoen ton aan opgeslagen CO2 ingediend voor het verkrijgen van carbon credits, goed voor tussen 85 en 150 miljoen US dollar. Deze kunnen ‘na accreditatie’ al in het tweede kwartaal van 2024 worden verzilverd. Daarnaast kan voor de jaren 2022 en 2023 elk 20 miljoen ton opgeslagen CO2 worden ingediend, goed voor gezamenlijk tussen de 400 en 500 miljoen US dollar. Deze carbon credits kunnen op zijn vroegst al verzilverd worden in het vierde kwartaal van 2024 en het eerste kwartaal van 2025.

Vijf andere HFLD-landen, waaronder Guyana, verdienen al aan carbon credits. Tijdens de onlangs gehouden Suriname Energy, Oil & Gas Summit (SEOGS) verzorgde Elias een presentatie over carbon credits als inkomstenbron binnen handbereik. Onder zijn leiding deed Staatsolie in samenwerking met internationale partners grote olievondsten voor de kust. Daarmee stapt hij geenszins af van zijn oliegehoof.

“Ik heb altijd gepropageerd dat ons bos met zijn biodiversiteit Surinames duurzame natuurlijke bron is, die ‘oneindig’ kan zijn. Daarom pleit ik allang ervoor een deel van de toekomstige offshore olie-inkomsten te gebruiken om onze biodiversiteit te behouden, door houtkapconcessiehouders af te kopen. En ook dat we andere inkomstenbronnen voor de inheemse en de tribale gemeenschappen creëren, zodat zij stoppen met illegale goudwinning.”

Hoofdoorweging geworden

Tot voor kort wist Elias niet dat het bos nu al duurzaam behouden kan worden door verdienen met carbon credits. Goedschalk, met wie hij samen hardloopt, had hem hierover verteld. Het is dus geen nieuwe bevlieging. “Nee, ik zat in de natuurlijke hulpbronnen en het bos zie ik als een natuurlijke hulpbron die oneindig is.”

Goedschalk was dertien jaar geleden op dit vlak een ‘roepende in de woestijn’. Daarom besloten ze er een ‘gezamenlijke missie’ van te maken. Het stemt Goedschalk optimistisch tijdens de SEOGS te hebben geconstateerd, dat carbon credits als discussie “steeds meer gemainstreamd” wordt. “Alle relevante partijen waren aanwezig tijdens de rondetafeldiscussie. Zelfs de minister van Financiën en Planning had een mening over carbon credits en hoe dat zijn beslag te geven. Het is een hoofdoorweging geworden in gesprekken over onze economische ontwikkeling.”

Toch is geld verdienen niet het allervoornaamste doel. Dat is ons tropisch regenwoud behouden voor toekomstige generaties Surinamers en hiermee tevens bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. Zeespiegelstijging is ook een gevolg van klimaatverandering. Paramaribo en Georgetown zijn de twee meest kwetsbare steden in de wereld als het om zeespiegelstijging gaat. Elias: “Klimaatverandering komt als een tsunami op ons af. Ook wij gaan pijn voelen.”

Optimistisch over kopers

Nu al kan met elke ton opgeslagen CO2 tussen 10 en 15 US dollar worden verdiend. Volgens verwachting in 2030 tussen de 50 en 100 US dollar. Suriname mag jaarlijks 21 miljoen ton opgeslagen CO2 verkopen. “Dan praat je over 2 miljard US dollars dat je elk jaar kan verkopen”, rekt Elias voor.

Beiden zijn optimistisch als het gaat om kopers van carbon credits. Elias: “Dat komt door het Parijsakkoord en COP26. Daarnaast zijn onze carbon credits direct gelinkt aan een ‘biodiversity hotspot’. En meegenomen het feit dat Suriname als een van de weinige landen carbon negatief is, zullen we heel snel kopers vinden.”

Maar waarom talmen we dan nog? “We zijn zo gewend om niet te winnen als land, dat we eigenlijk het bijna niet durven te geloven: waar schuilen die addertjes onder het gras?” verklaart Goedschalk. “Steeds weer plaatsen we het onder een vergrootglas, waardoor Suriname het minste aan klimaatfinanciering heeft binnengehaald van alle landen die hooglijk kwetsbaar zijn voor klimaatverandering. Andere HFLD-landen zijn allang aan het cashen.”

Het is overigens niet of-of maar en-en. Elias: “Er wordt gesteld dat we in 2050 moeten stoppen met olie en gas. Ik kan je garanderen dat dit onmogelijk is. De wereldwijde honger naar energie neemt alleen maar toe. Maar Suriname moet zo snel en zoveel mogelijk van zijn olie en gas ontwikkelen omdat het een eindig verhaal is. De biodiversiteit is wel oneindig en wordt in de toekomst heel veel geld waard. Als we deze kans laten liggen dan krijg je nooit geld uit klimaatfinanciering, ook niet om dijken te bouwen.”

J. Goedschalk en R. Elias

Suriname open for Business

Van 19 juni tot en met 22 juni heeft in Suriname de Suriname Energy, Oil & Gas Summit en Exhibition (SEOGS) plaatsgevonden. De gastheer van het SEOGS event was Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.

SEOGS is het toonaangevende evenement in de branche voor de opkomende energie, olie- en gassector van Suriname. Het doel van de Summit is om Suriname onder de aandacht te brengen van de wereld en aan te prijzen als aantrekkelijk land om te investeren. Vertegenwoordigers van lokale en buitenlandse bedrijven uit de energie, olie- en gassector, aanverwante industrieën, overheden en instituten nemen deel aan het SEOGS 2023. Daarnaast wil staatsolie met SEOGS bijdragen aan de ontwikkeling van Local Content. Local content kan worden omschreven als de mate waarin Surinaamse bedrijven en burgers meedelen in de economische activiteiten die de offshore-vondsten met zich meebrengen. Het gaat hierbij om de levering van lokale goederen en diensten en de invulling van arbeidsplaatsen door Surinamers.

Via presentaties en panel discussies kregen lokale bedrijven een duidelijk beeld van de kansen die er zijn gedurende de exploitatie- en ontwikkelingsfase en nadat de productie op gang is gekomen in onze offshore. Door deze kansen optimaal te benutten zullen Suriname en haar bevolking zoveel als mogelijk voordeel kunnen hebben aan deze industrie.

De strategische top en technische conferentie hebben een schat aan inhoud geboden aan bedrijven met commercieel inzicht die willen profiteren van investerings-, ontwikkelings- en projectmogelijkheden in een van 's werelds belangrijkste hotspots voor olie en gas. Tegelijkertijd bood de tentoonstelling het perfecte platform voor internationale partijen om lokale partners en kopers te ontmoeten en voor leveranciers om in contact te komen met afnemers.

De beurs had vertegenwoordigers die direct of indirect met de olie- en gasindustrie te maken heeft. Er zijn meer dan 150 sprekers geweest, 150 plus exposanten, 800 afgevaardigden en ruim 6.000 bezoekers. Er zijn debatten geweest over diverse onderwerpen, overeenkomsten zijn getekend, ontmoetingen geweest tussen de contractors en president Chan Santokhi.

Volgens CEO van Staatsolie Annand Jagesar is deze summit is beter dan de vorige geweest. “Er is flink genetwerkt. De verstrekte informatie was goed. Waar we erg trots op zijn is dat die Surinaamse bedrijven enorm verbeterd zijn. Ze hebben bijvoorbeeld hun diensten heel concreet kunnen definiëren en aanbieden aan de markt. Contractors en dienstverleners hebben heel goed met elkaar kunnen overleggen.” Ook geeft hij aan dat wat uniek was bij deze summit was het “Speed daten with the president.” Hij geeft aan dat alle contractors in de offshore elk om de tafel konden zitten met de president. “Ze hebben hem op

de hoogte gesteld van de nieuwste ontwikkelingen, maar hebben hem ook de obstakels waarmee ze te maken hebben duidelijk gemaakt, zoals vliegverbindingen. Er is een fantastische vliegverbinding tussen Suriname en Nederland. Maar met de Verenigde Staten en Trinidad waar er veel olie-experts vandaan komen is die er niet. Een ander punt betreft werkvergunningen. Er zijn nu 300 expats in het land, maar het gaat heel moeizaam om aan een werkvergunning te komen. De president heeft beloofd dat hij er wat aan gaat doen.”

Tijdens de SEOGS heeft Staatsolie ook met trots NRG+ geïntroduceerd. Deze hoogwaardige benzine en diesel vormen een waardevolle aanvulling op het groeiende portfolio van het bedrijf. NRG+ kan de motor beschermen tegen slijtage en afzettingen. Daarnaast kan het de prestaties van de motor verbeteren, zoals een soepelere acceleratie en meer vermogen. Toegevoegde diesel en benzine zorgen voor een schonere uitstoot en minder onderhoudskosten. Er zullen geen extra kosten verbonden worden aan de toevoegingen in de benzine en diesel van het bedrijf.

Bronnen:

- <https://www.srherald.com/suriname/2023/06/21/gow2-introduceert-nrg/>
- <https://www.starnieuws.com/index.php/welcome/index/nieuwsitem/76269>
- <https://surinamenieuwscentrale.com/ruim-achthonderd-personen-uit-suriname-en-de-wereld-nemen-deel-aan-seogs-2023>
- <https://www.dbsuriname.com/2023/06/02/president-santokhi-opent-19-juni-suriname-energy-oil-gas-summit/>

Sponsored by

HET TUSSENTIJD'S

VES ECONOMISCH DEBAT

Keynote Regering: Kermechend Raghoebarsing

LIVE

GovTV 8.3

Datum
Maandag 17 juli 2023

Tijd
Inloop 17:30 | Start 18:30

Locatie
Assuria Event Center

Registratie tot uiterlijk 15 juli via: info@ves.sr

PANELLEDEN

 Wilgo Bilkerdijk ASFA Alliantie	 Armand Zunder RAVAKSUR	 Winnie Boedhoe VES
---	--------------------------------------	----------------------------------

IN HET NIEUWS

Het KMO en de vrije dagen

De Associatie van Kleine- en Middelgrote Ondernemingen in Suriname (AKMOS) vraagt de autoriteiten om bedachtzaam om te gaan met het aankondigen van nationale vrije dagen, omdat de impact van vrije dagen op de economische activiteit in ons land niet bevorderend is. Hoewel het belangrijk is om feestdagen te vieren en culturele tradities te eren, heeft de overvloed aan vrije dagen een verstikkend effect op de bedrijfsvoering van kleine- en middelgrote ondernemingen.

“We kunnen liever de koppen bij elkaar steken en een lange termijn planning aan de dag leggen, zodat zaken voorspelbaarder kunnen worden”, zegt AKMOS voorzitter Harry Soekhlal.

Nationale vrije dagen worden volgens hem gevierd met goede bedoelingen, maar ze brengen aanzienlijke belemmeringen met zich mee voor de groei en ontwikkeling van bedrijven.

Ondernemers worden geconfronteerd met verlies van productieve werkdagen, verminderde operationele efficiëntie en hogere kosten als gevolg van verplichte sluiting en betaling van extra vergoedingen aan personeel.

Belastend voor KMO’s

De cumulatieve impact van deze vrije dagen is bijzonder belastend voor kleine- en middelgrote ondernemingen, die vaak afhankelijk zijn van een stabiele en consistente werkomgeving om hun bedrijfsactiviteiten succesvol te kunnen uitvoeren. Het remt hun groeipotentieel, vermindert de concurrentiekracht en heeft negatieve gevolgen voor werkgelegenheid, investeringen en economische groei in het algemeen.

AKMOS roept de bevoegde autoriteiten op om een zorgvuldige evaluatie uit te voeren van het aantal nationale vrije dagen en de impact ervan op de economie.

Harrylal Soekhlal pleit voor een gebalanceerde benadering waarbij de viering van culturele en nationale evenementen

wordt gewaarborgd, maar tegelijkertijd de belangen van het bedrijfsleven worden behartigd.

Hij roept op tot een constructief overleg tussen de overheid, het bedrijfsleven en andere belanghebbenden om tot passende oplossingen te komen die de economische groei stimuleren en tegelijkertijd de culturele waarden van ons land respecteren. Het is van cruciaal belang, dat er gewerkt wordt aan een evenwichtige balans tussen vrije dagen en het stimuleren van een ondernemerschap.

“Samen kunnen we een omgeving creëren waarin kleine- en middelgrote ondernemingen kunnen floreren en bijdragen aan de welvaart van ons land”, aldus de AKMOS-voorzitter.

INSPECTIE BASISONDERWIJS/V.O.J.

VAKANTIES EN VRIJE DAGEN
SCHOOLJAAR 2022 – 2023
BASIS – EN V.O.J. – SCHOLEN

	EERSTE VRIJE DAG	LAATSTE VRIJE DAG
Kerstvakantie	Vrijdag 23 december 2022	Donderdag 05 januari 2023
Paasvakantie	Donderdag 6 april 2023	Zondag 23 april 2023
Pinkstervakantie	Zaterdag 27 mei 2023	Dinsdag 30 mei 2023
Najaarsvakantie	Zaterdag 19 augustus 2023	Zondag 01 oktober 2023

NATIONALE FEESTDAGEN	
1. Dag der Marrons	Maandag 10 oktober 2022
2. Divali	Maandag 24 oktober 2022
3. Onafhankelijkheidsdag	Vrijdag 25 november 2022
4. Eerste Kerstdag	Zondag 25 december 2022
5. Tweede Kerstdag	Maandag 26 december 2022
6. Nieuw jaar	Zondag 01 januari 2023
7. Chinees Nieuwjaar	Zondag 22 januari 2023
8. Holi Phagwa	Dinsdag 07 maart 2023
9. Goede Vrijdag	Vrijdag 7 april 2023
10. Eerste Paasdag	Zondag 09 april 2023
11. Tweede Paasdag	Maandag 10 april 2023
12. Ied – Ul – Fitre	Vrijdag 21 april 2023*
13. Dag van de Arbeid	Maandag 01 mei 2023
14. Ied Ul Adha	Woensdag 28 juni 2023*
15. Dag der Vrijheden	Zaterdag 01 juli 2023
16. Dag der Inheemsen	Woensdag 09 augustus 2023
16. Javaans Nieuwjaar	**

*Wijzigingen voorbehouden
** Onder voorbehoud

Het hoofd van Inspectie Basisonderwijs,
Mw. O.N. Velanti B.Ed

Bron: www.dbsuriname.com

.....Nawoord van de redactie.....

SEOGS

In de maand juni heeft Suriname zich aan de Wereld gepresenteerd middels de organisatie van de Suriname Energy Oil & Gas Summit 2023. De organisatie met in de voorhoede Staatsolie kunnen terugkijken op een geslaagde activiteit. Vermeldenswaard is dat veel jonge Surinamers hierbij betrokken waren vanuit de diverse bedrijven die aan de SEOGS hadden geparticipeerd. Vele Surinamers kijken uit naar de ontwikkelingen in de Olie- en Gassector en hopen dat met de inkomsten de financieel-economische problemen opgelost zullen worden en dat het beter mag gaan met Suriname.

Beterschap niet vanzelfsprekend

Dat er Olie en Gasvoorraden zijn is een feit, maar hoeveel weten we nog niet. Dus hoeveel inkomsten Suriname zal genereren kunnen we nog niet aangeven, maar feit is dat we voor Surinaamse begrippen enorm veel inkomsten gegenereerd zullen worden door diverse multinationals. Hoeveel de Surinaamse Regering uit de verdienkoek krijgt is afhankelijk van de onderhandelingen zie zijn geweest en die zullen volgen. Hoeveel hieruit ten goede komt aan de burgers in Suriname is afhankelijk van Goed Bestuur. Beterschap voor de burgers is dus niet vanzelfsprekend, maar afhankelijk van onze leiders en hun oprechtheid voor Goed Bestuur.

Openbaar Bestuur versus O&G: vier varianten

De VES heeft ruim een jaar geleden al de noodzaak voor Goed Bestuur aangegeven met de mogelijke 4 varianten, namelijk: 1) Geen Olie en Slecht Bestuur; 2) Geen Olie en Goed Bestuur; 3) Wel Olie en Slecht Bestuur en 4) Wel Olie en Goed Bestuur. De vraag wel of geen olie zal ons niet leiden tot een evenwichtige ontwikkeling voor alle lagen van de bevolking, maar wel de keuze tussen slecht en goed bestuur zal leidend zijn. Er zijn voorbeelden zat in de wereld die aantonen dat landen met veel olie slecht presteren. Dit komt door slecht bestuur van corrupte leiders die in weelde leven, de wereld rondreizen en hun bevolking verdeeld in diepe armoede gijzelen.

Goed Bestuur & Kritische Burgers

Als Suriname Goed Bestuur heeft, komen we wel uit de crisis. Indien er ook olie geëxploiteerd zal worden, zal Goed Bestuur ervoor zorgen dat Suriname een noemenswaardige deel van de inkomsten krijgt en zal Goed Bestuur ervoor zorgen dat alle lagen van de bevolking rechtvaardig zullen meeprofiteren van de olie inkomsten. Om dit te realiseren is bewustzijn bij de samenleving van belang over de mogelijke ontwikkeling van ons land. Burgers dienen Goed Bestuur te eisen van de leiders en kritische burgers dienen de leiders in het gareel te houden.

Local Content

Het streven moet erop gericht zijn dat de local content bijdrage zo groot mogelijk moet zijn om niet alleen zoveel mogelijk als land te verdienen aan de O&G-industrie, maar meer nog om maximale werkgelegenheid in ons land te bewerkstelligen. Hierbij moet gesteld worden dat bij de O&G offshore ontwikkeling er veel meer zaken zijn die diepgaand onderzocht moeten worden en dat de Regering, de instituten en de politiek in ons land niet alle zaken alleen aan Staatsolie kan overlaten. Het is immers niet wenselijk om de meeste verdiensten van ons land nu en in de toekomst slechts aan één maatschappij over te laten. Je krijgt dan bestuurlijke-, financiële- en machtsconcentratie. Dit kan uiteindelijk leiden tot favoritisme, nepotisme en friends, family & sponsors bevoordeling.

Versterking Instituten

Suriname is een pion op het schaakbord van elke multinational en Suriname zal er goed aan doen de strategische plannen en ontwikkelingen van deze multinationals goed te bestuderen en er zo goed mogelijk op te anticiperen. Hier is een technocratische politieke rol voor elke Regering weggelegd. Een duidelijke rol voor het op te zetten "Mineralen instituut". Om de diverse taken uit te voeren van de instituten dient bijvoorbeeld uit de winsten een deel gereserveerd te worden om mensen op te leiden en te betalen op topniveau die werkzaam zullen zijn bij de diverse instituten.

INZICHT # 42 verschijnt in de eerste week van Augustus 2023